

Gewoon doorgaan

JASMINE MEIJER (4-mavo): "We hebben na de meivakantie alleen nog een schoolexamen, maar ik sta er zo goed voor dat het niet meer mis kan gaan. Toch laat ik school niet versloffen. Ik moet door van mezelf. Docenten noemen me een modelleerling. Ik stop pas als zij zeggen dat het niet meer hoeft. Ik vind het wel jammer dat mijn favoriete vakken dienstverlening & producten en handvaardigheid alleen op school kunnen. Ik had de projecten graag afgemaakt. Thuis leren bevalt goed. Mijn broers kamer is nu studiekamer. Dus als ik online moet zijn, kan dat in alle rust. De docenten maken het leuk, sommigen zijn helemaal maf. En mevrouw Benter mist ons echt, volgens mij zijn wij haar lievelingsklas. Als het schoolwerk af is, ga ik tekenen of schilderen of heb ik contact met vrienden. Mijn krantenwijk gaat ook gewoon door. Ik verveel me niet."

Gat in de lucht

THIJMEN EVERS (vwo-4): "Ik sprong een gat in de lucht toen ik hoorde dat de scholen dichtgingen. In het begin sliep ik zo lang mogelijk uit. Vandaar deze foto. Nu zit ik meestal om kwart over acht achter mijn computer. Toch lig ik nog veel op bed, wat moet je anders? Het komt ook wel goed uit, want ik moet nog boeken voor Nederlands lezen. Het meeste schoolwerk doe ik in de woonkamer. Mijn moeder is thuis. Ze is niet streng, maar ze kijkt wel in *Somtoday* of ik meedoe aan lessen. Ik heb mijn draai gevonden. Ik weet wanneer ik les heb en wat ik moet doen. Voor docenten is het lastiger, die moeten het voor heel veel leerlingen uitvogelen. Ik begon dit jaar niet goed, maar ik heb de meeste cijfers opgehaald. Voorheen had ik om de twee weken een gesprek met mijn mentor over de voortgang. Nu doen we dat online. Het zal wel goedkomen."

Niet zo blij

VERA VAN DER VELDEN (4-mavo): "Ik ben niet zo blij met wat er gebeurd is. Ik mis school en dan vooral mijn vrienden. En ik had graag, net als mijn zussen, het examen willen meemaken. Aan de ene kant scheelt het stress, maar aan de andere kant werk je er vier jaar naar toe. Dan ben je er bijna en gaat het niet door. Echt stress hoeft ik ook niet te hebben, want ik sta er goed voor. Tenzij ik ineens drieën ga halen, ben ik na het laatste schoolexamen geslaagd. Het onlineleeren is meer gedoe, maar het kan nu even niet anders. Ik vind het moeilijk om mezelf aan het werk te zetten. Als ik even afgeleid word, leg ik het schoolwerk alweer aan de kant. Nu het rooster weer geldt, gaat het beter. Het contact met de leraren is goed. Soms zijn er veel vragen en word je overgeslagen. Maar ik snap het wel als ze eerst aandacht geven aan anderen die het meer nodig hebben."

Hartstikke prima

YASEMIN ELMAS (5-vwo): "Ik kom van de havo. Ik was niet gewend toen deze crisis uitbrak. Het was eerst verwarrend, maar nu vind ik thuis leren eigenlijk wel hartstikke prima. Op school ben ik sneller afgeleid. Ik bedoel: in een vol lokaal is het niet heel rustig. Hier heb ik natuurlijk licht en planten om me heen. Soms zit ik achter mijn laptop en soms leer ik op bed. Op school heb je wel makkelijker contact met de docenten, je kunt je vinger opsteken of ze aanspreken. Maar *Teams* is ook best interactief, het is niet alleen luisteren naar de leraar. Ik zit nu goed in het schoolritme, eigenlijk net als anders: lessen, huiswerk en dan tijd voor jezelf. Ik ga vaker skeeleren in m'n eentje, maar de sociale contacten mis ik wel. Het is rustig op straat en ik heb nu meer energie dan na een dag op school."

anders dan anders

We hadden net de vorige Candea Nieuws afgerond en de planning voor deze gemaakt toen de coronacrisis ook in Nederland in alle hevigheid uitbrak. Daarom is deze Candea Nieuws anders dan anders. Leerlingen en docenten vertellen hoe zij 'onderwijs op afstand' ervaren. Voor alle duidelijkheid: de interviews zijn telefonisch afgenomen en de leerlingen en docenten zorgden zelf voor de foto's.

ONDERWIJS OP AFSTAND: VERPLICHT INLOGGEN EN 'ETHERDISCIPLINE!'

Dat had Koen Rutjes nooit gedacht: dat hij nog eens als een soort Ellie Lust in zijn lessen om 'etherdiscipline!' zou vragen. Tijdens zijn eerste onlineles hadden alle leerlingen hun microfoon openstaan, met een kakofonie van geluid als gevolg. Een leermoment, zoals er de afgelopen weken meer zijn geweest. Inmiddels gaat het volgens Koen Rutjes best goed.

Koen Rutjes geeft wiskunde aan leerjaar 1, 2 en 3 van vmbo-bb/kb en mavo. De etherdiscipline in *Microsoft Teams* had hij snel geregeld: "Gewoon alle leerlingen de microfoon uit en vragen stellen via de chatfunctie. Dan kan iedereen zowel de vraag als het antwoord lezen." De sluiting van de scholen leidde tot een snelle invoering van 'onderwijs op afstand'. Volgens Koen is structuur daarbij voor vmbo- en mavoleerlingen enorm belangrijk. "We proberen de normale situatie op school zoveel mogelijk na te bootsen. Dus worden de onlinelessen volgens het reguliere rooster gegeven. Meedoen is verplicht en wordt ook bijgehouden. We willen dat de leerlingen op schema blijven, zodat er geen achterstanden ontstaan. Op zich moet dat kunnen, want ze hebben net zoveel tijd als anders."

HUISWERK GEEN PROBLEEM, TOETSEN WEL

De leerlingen krijgen ook huiswerk en houden in hun voortgangsdossier bij wat ze hebben afgerond. "In *itslearning* staat precies wat ze moeten doen. Als ze het af hebben, sturen ze mij een foto van het schrift. Ik kijk het na en geef feedback. Leerlingen vinden het fijn dat ze onderdelen kunnen aftekenen. Dan weten ze dat het goed gaat." Toch is er ook een groot verschil met de normale situatie, want er worden (nog) geen toetsen afgenomen. In de eerste klas maakt dat niet uit, want daar is de toetsing onderdeel van de onlinemethode. Voor de tweede en derde is er nog geen oplossing. "Daarover praten we met de ICT-mensen. Het is ingewikkeld, want je wilt dat de toetsen eerlijk verlopen."

BLIKSEMSNEL AANPASSEN

Koen Rutjes is tevreden over hoe het onderwijs op afstand tot nu toe gaat. "De meeste leerlingen zijn positief. Ik heb nog geen leerling bij wie thuis geen computer beschikbaar is. Dat had ik ook niet verwacht, want onze leerlingen moeten op school ook een 'device' bij zich hebben."

de Nieuws anders dan anders. Leerlingen en docenten vertellen hoe zij 'onderwijs op afstand' ervaren. Voor alle duidelijkheid: de interviews zijn telefonisch afgenomen en de leerlingen en docenten zorgden zelf voor de foto's.

De docenten hebben zich bliksemsnel moeten aanpassen. "Sommige collega's zijn ineens een stuk handiger met de computer. Ik was dat al, maar ik heb gemerkt dat ik mijn lessen supergoed moet voorbereiden, omdat het lastiger is om onduidelijkheden te corrigeren. Ik vind het wel leuk dat de leerlingen ontzettend solidair zijn. Ze begrijpen dat niet meteen alles perfect is."

TEN SLOTTE: DE OUDERS

Ten slotte: de ouders. Wat moeten zij juist wel of juist niet doen? "Niet veel meer of minder dan anders. Belangstelling tonen en helpen waar mogelijk, maar niet de hele dag gaan controleren. Je kunt in *Somtoday* zien of je kind aanwezig is tijdens de onlinelessen, maar dat ziet de docent ook. We houden de ouders zo goed mogelijk op de hoogte."

EXTRA CONTACT MET MENTORKLAS

Koen Rutjes is mentor van een tweede klas mavo. Hij houdt zijn leerlingen deze weken extra in de gaten. "Er is veel onzekerheid, over hoe het verdergaat en hoelang het gaat duren. Leerlingen die er niet zo goed voor staan, maken zich zorgen of ze hun cijfers nog wel kunnen ophalen."

Koen probeert zijn leerlingen allemaal één of twee keer per week te 'zien', meestal via *Teams* en in kleine groepjes. Leerlingen zoeken ook zelf contact. "Bijvoorbeeld over praktische zaken zoals gymkleden die nog op school liggen of hoe het zit met de verplichte maatschappelijke stage. Dan zeg ik: ga je moeder maar helpen met stofzuigen. Maar het gaat ook over serieuze dingen. Sommige leerlingen zijn overdag alleen thuis. Als het schoolwerk af is, slaat de verveling toe. Voor hen duurt deze schoolsluiting erg lang. Dan helpt het om even contact te hebben met een vertrouwd persoon als je mentor."

'GEEN EXAMENS, DAT IS GEWOON HEEL ERG BALEN'

Nadat eerst alle scholen in Nederland werden gesloten, volgde het besluit om de centrale examens te schrappen. De meeste examenleerlingen zijn er absoluut niet blij mee, vertelt economiedocent Michiel Kuijpers. Hij geeft les aan twee havo-examenklassen.

Als we hem bellen, valt Michiel Kuijpers meteen met de deur in huis: "Geen examens, dat is gewoon heel erg balen. Examen doen is meer dan slagen of zakken. Het gaat ook om het ernaar toeleven, de spanning die je samen doormaakt, de blijdschap als het gelukt is... En de examenstunt, de prom-night en de reises naar Spanje na de diploma-uitreiking." Volgens Michiel zijn verreweg de meeste examenleerlingen zeer teleurgesteld, ook leerlingen die praktisch al geslaagd zijn. "Alleen leerlingen die heel erg opzagen tegen de examens zijn misschien een beetje opgelucht. En je hebt er natuurlijk altijd bij die hoopten met een eindsprint alsnog te slagen. Die zullen het nu na de meivakantie moeten laten zien."

'DUIKEN' KOMT NIET VOOR

Daarmee doet Michiel op het laatste schoolexamen, waarvoor de examenleerlingen nu thuis aan het leren zijn. Michiel geeft volgens het normale rooster les met behulp van *Micro-*

soft Teams. Dat bevalt hem goed. Hij heeft met zijn leerlingen afgesproken dat zij hun camera en microfoon uitzetten, zodat alleen Michiel of zijn bureaublad in beeld is. "Dat gaat sneller en leidt minder af. En ik kan een powerpointpresentatie of het boek laten zien. Wie een vraag heeft, doet even de microfoon aan. Dan kan iedereen de vraag en het antwoord horen." Michiel is aangenaam verrast over hoe goed de onlinelessen verlopen. "Je verwacht misschien dat leerlingen 'duiken', maar dat komt niet voor. Je merkt dat er even geen behoefte is aan flauwekul. De leerlingen halen de informatie op en gaan ermee aan de slag. Ze willen straks een goed cijfer halen." Nadelen zijn er ook, met name wat Michiel het 'eenrichtingsverkeer' noemt. "In de klas zie je aan de gezichten of de leerlingen je kunnen volgen, online moet je dat maar hopen. Het is een wonderlijke manier van lesgeven, maar het werkt wel."

'DE HUMOR IS ER GELUKKIG NOG'

Michiel heeft respect voor de manier waarop zijn leerlingen met de nieuwe situatie omgaan. "Ze maken er het beste van en ze zijn blij dat hun docenten ook hun best doen. En de humor is gelukkig niet verdwenen. Een leerling vroeg mij of hij naar de wc mocht en een collega had een leerling die zei dat hij het lokaal niet kon vinden toen hij te laat had inge-

column

WAAROVER ANDERS?

Het coronavirus besmet alles. Tot deze column toe. Normaal zoek ik een afgebakend onderwerp, waar ik een heldere mening over heb, die ik dan min of meer prikkelend verwoord. Ik ben er anders voor gaan zitten deze keer. Het kan niet anders dan over corona gaan. Af te bakenen is het niet, want het lijkt elk aspect van ons leven te raken. Een heldere mening is twee keer lastig. Hou het maar eens helder en wat doen meningen ertoe? En een prikkelende formulering: laat maar even. Vragen genoeg daarentegen: hoe gaat deze crisis ons denken beïnvloeden, over individualisme en saamhorigheid, over globalisering, over medicalisering en wat medische zorg mag kosten, over internationale samenwerking, over bepaalde beroepen, over wat belangrijk is in ons leven en wat toch niet zo belangrijk blijkt. Dat zijn belangrijke vragen voor morgen. Welke conclusies gaan we trekken? Hoe ziet die wereld er straks uit, waarin onze leerlingen opgroeien, leren, leven, werken en liefhebben? We zijn nu nog niet toe aan een positieve kijk, maar misschien worden het toch wel heel mooie antwoorden.

Drs. L.H.M. (Léon) Lucas
(voorzitter centrale directie)

CANDEASTAYFITCHALLENGE

Toen de scholen dichtgingen, wisten de docenten bewegingsonderwijs van het Candea College wat ze te doen stond: leerlingen die gedwongen thuis achter de computer zitten toch in beweging zien te krijgen. Ze bedachten de 'candestayfitchallenge'. Twee dagen later stond het eerste filmpje online.

De filmpjes moeten leerlingen en collega's motiveren om dagelijks dertig tot zestig minuten te bewegen. Regelmatig worden nieuwe challenges op Instagram en Facebook geplaatst. We zien leraren trampolinespringen, een balanceeract met een schoen doen en zelfs een eettafel gebruiken als klimtoestel. Goed voorbeeld doet volgen, want leerlingen hebben ook filmpjes gepost. Check de jongen die à la Matthijs de Ligt, maar dan nog beter, een toiletrol hoog houdt. Andere jongens laten zien dat dat ook met een hockeystick kan. Voor wie aan de filmpjes niet genoeg heeft, zijn er op *itslearning* nog meer beweegtips gezet.

Het belang van bewegen moet volgens BO-docent Ilona van Wissem niet onderschat worden. "Rust roest, dat geldt ook voor pubers. Voor hen valt er nogal wat weg: de gymlessen op school, de sportclub en het dagelijks naar school fietsen. Deze crisis duurt lang, dus moet je je conditie en spieren onderhouden." Ilona van Wissem voegt eraan toe dat bewegen ook goed is voor de geest, zeker voor wie de hele dag achter de computer zit. Dat was voor de BO-docenten ook de reden om niet met vervangende opdrachten te komen (een werkstuk over de Olympische Spelen of zo). "Nee joh, dan zitten ze nog meer achter de computer. We zijn een beweegvak!"

Thuis leren in *Teams* met rechtsboven Michiel Kuijpers.

Verder v.l.n.r. Dilek Mohrmann, Stijn Slangewal en Gwynned Beets.

